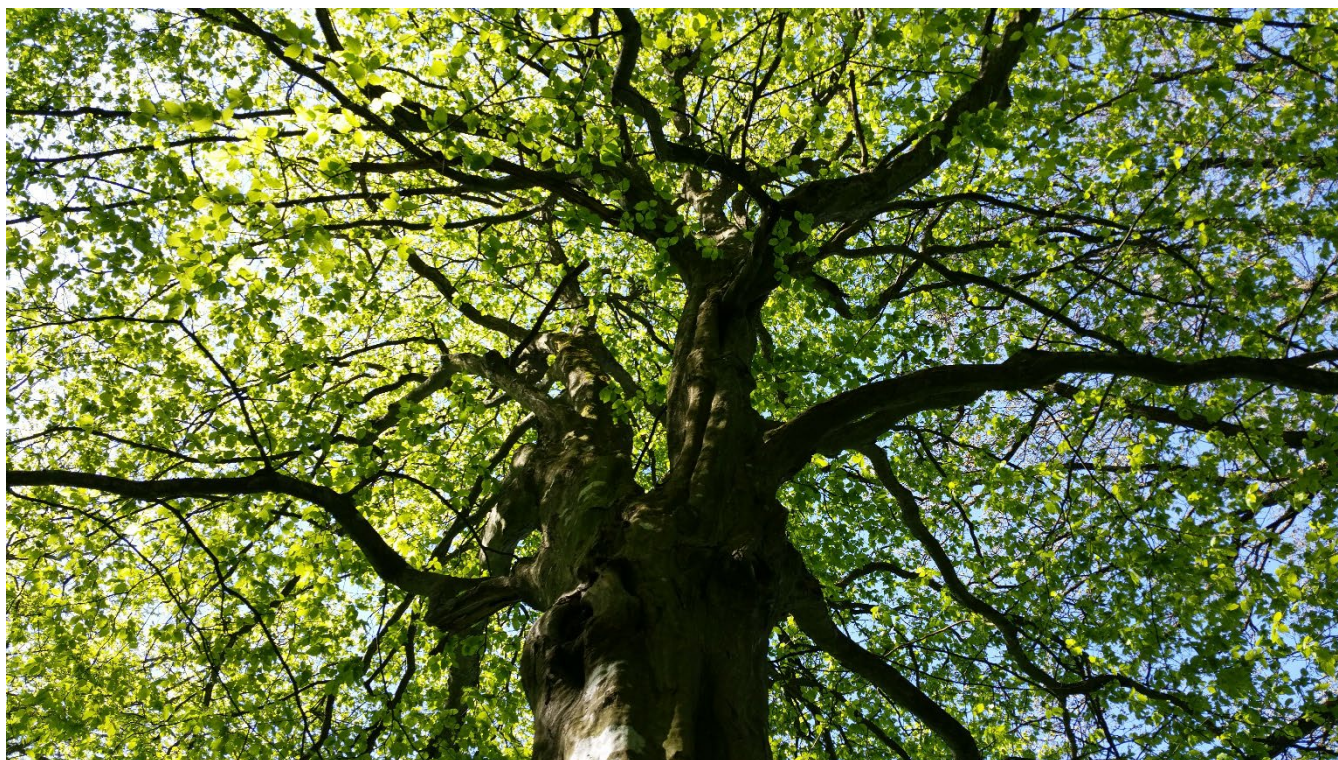

Verksamhetsplan 2022

Söderåsens miljöförbund

Antagen av Söderåsens miljöförbund 2021-12-14 § 89

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Söderåsens miljöförbund	sid 3
2. Övergripande mål och delmål	sid 4
3. Metod och resurs	sid 8
3.1. Behovsutredning	
3.2. Tillsyn och tillsynsplanering	
3.3. Uppföljning av mål och nyckeltal	
3.4. Personal	
3.5. Hur vi arbetar med service och kvalitet	
4. Planerad verksamhet inom kontroll, tillsyn och miljöövervakning	sid 11
4.1. Livsmedel	
4.2. Tobak, e-cigarett, receptfria läkemedel och folköl	
4.3. Animaliska biprodukter	
4.4. Hälsoskydd	
4.5. Miljöskydd	
4.6. Förorenade områden	
4.7. Lantbruk	
4.8. Små avlopp	
4.9. Miljöövervakning, strandskydd, naturmiljö mm	
4.10. Tillsyn över vattenskyddsområden	
4.11. Sprängämnesprekursorer	
5. Planerad verksamhet inom rådgivning, uppdragsverksamhet och stöd	sid 24
5.1. Energi- och klimatrådgivning	
5.2. Uppdrag för medlemskommunerna	
5.3. Stöd till medlemskommunerna	
6. Planerad verksamhet inom administration och internt stöd	sid 25
6.1. Administration och internt stöd	

1. Söderåsens miljöförbund

Söderåsens miljöförbund är ett kommunalförbund som består av medlemskommunerna Bjuv, Klippan, Perstorp, Svalöv och Örkeljunga kommun. Förbundet bildades den 1 september 2009 och tog då över medlemskommunernas ansvar för myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt andra uppgifter som enligt lag skall fullgöras av kommunala miljönämnder. Förbundet har också en viktig roll som stöd åt medlemskommunerna och ska besvara remisser från medlemskommunerna, bistå med expertkunskap, svara för information inom verksamhetsområdet samt delta i kommunernas krisberedskap. Vi kan också åta oss uppdrag som ansluter till vårt verksamhetsområde.

Vårt arbete kan indelas i tre huvudkategorier:

- Myndighetsuppgifter
- Stöd till medlemskommunerna
- Uppdrag för medlemskommuner

Denna verksamhetsplan styr myndighetsuppgifterna och stödet till medlemskommunerna. Uppdragens innehåll regleras i avtal med respektive uppdragsgivare.

Direktionen har fastställt övergripande mål, ekonomiska mål samt mål för personal.

Övergripande mål

Miljöförbundet skall verka för en hållbar utveckling, både i sin roll som stöd åt medlemskommunerna och i sin myndighetsroll.

Tillsynen ska vara riskbaserad och främst vara förebyggande.

Förbundet skall inom medlemskommunerna bedriva en effektiv och rättssäker myndighetsutövning. Verksamheten skall kännetecknas av kunskap, tydlighet och ett gott bemötande.

Ekonomiskt mål

Avgifter (timtaxan) för kontroll och tillsyn ska uppnå full kostnadstäckning.

Överskott på 1,5 % av omsättningen.

Mål för personal

Förbundet skall vara en arbetsplats där personalen trivs och känner stolthet över det vi presterar. Gemenskap, trygghet och arbetsglädje är grunden för ett gott arbete.

Alla medarbetare ska ges möjlighet till utveckling.

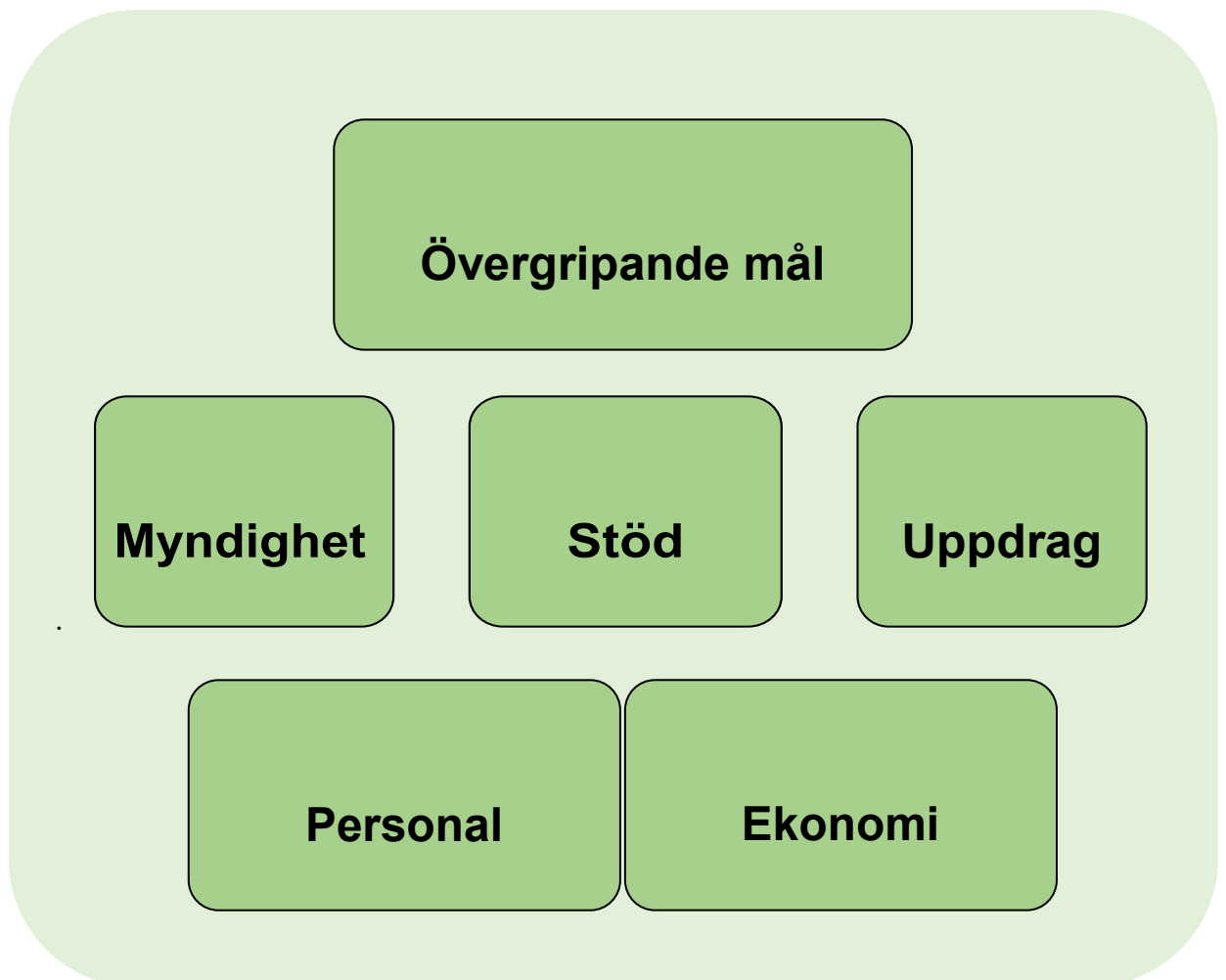
2. Övergripande mål och delmål

Det övergripande målet utgör det vi ska åstadkomma, ekonomi och personal är resurserna vi har att tillgå för detta.

För att nå det övergripande målet hållbar utveckling arbetar förbundet på tre olika sätt: som myndighet, som stöd och genom uppdrag för medlemskommunerna.

Målen för ekonomi och personal har brutits ner i delmål. Delmål har också tagits fram för myndighetsuppgifterna, stöd och uppdrag. Delmålen ska tillsammans ge en helhet som gör att vi når det övergripande målet.

Genom indikatorer för varje delmål förtydligar och preciserar vi ytterligare, det ger oss också en möjlighet att följa upp och mäta hur vi uppfyller varje delmål.

Övergripande mål

Miljöförbundet skall verka för en hållbar utveckling, både i sin roll som stöd åt medlemskommunerna och i sin myndighetsroll.

Indikatorer

De 16 miljökvalitetsmålen, de nationella målen för livsmedelskontroll samt folkhälsomålen ska vara synliggjorda i förbundets verksamhetsplan.

Projekt och aktiviteter i verksamhetsplanen ska ha en tydlig koppling till dessa nationella mål och i förekommande fall kommunernas lokala miljömål.

Delmål för verksamhetens tre områden: Myndighet, Stöd, Uppdrag

Myndighet

1. Riskbaserad och förebyggande tillsyn

Indikatorer:

Verksamhetsplan som baseras på risk- och erfarenhetsbedömning finns för varje kalenderår.

2. Rättssäker och professionell myndighetsutövning

Indikatorer:

Kunderna ska uppleva ett respektfullt och gott bemötande.

Beslut skall vara välgrundade, motiverade och tydligt formulerade.

Alla bedöms lika inför lagen. Risk för jäv och opartiskhet får inte förekomma inom förbundet. Finns det risk för jäv i något myndighetsärende så uppdras till annan kommuns miljönämnd att utföra arbetet.

Överklagade ärenden ska inte underkännas av högre instans på grund av formella felaktigheter i prövningen.

3. Handläggning av ärenden ska ske så snabbt, enkelt och billigt som möjligt

Indikatorer:

Handläggningstiden ska normalt inte överskrida tiden som anges enligt SKR:s underlag för taxa.

Skriftliga rutiner samt beslutsmallar ska finnas för alla vanligt förekommande ärenden.

Stöd

1. Medlemskommunerna ska få stöd och närvaro inom förbundets sakområde

Indikatorer:

Förbundet skall delta i kommunernas fysiska planering

Förbundet skall bistå kommunerna i deras krisberedskap

2. Företag och enskilda ska erbjudas samma service som om myndigheten var inordnad i kommunen

Indikatorer:

Söderåsens miljöförbund ska ha minst 70 NKI i SKR:s undersökning INSIKT.

Uppdrag

1. Genom uppdragen ska förbundet hjälpa till att utveckla kommunernas miljöarbete

Indikatorer:

Varje kalenderår ska det finnas en aktuell plan för uppdragsverksamheten i de medlemskommuner som anlitar miljöförbundet.

Delmål för våra resurser: Personal och Ekonomi

Personal

1. Stolthet, gemenskap, trygghet och arbetsglädje

Indikatorer:

Ett strukturerat arbetsmiljöarbete utifrån arbetsmiljöpolicyn. Rutinen för arbetsmiljöarbetet följs, som bl.a. innefattar årlig handlingsplan och skyddsron.

Sjukfrånvaron hos förbundets medarbetare ska som målsättning (kort respektive långtid) inte vara högre än 3 %.

Personalomsättning ska inte vara högre än 10 % exklusive pensionsavgångar.

Medarbetarenkäter och lönekartläggning ska genomföras.

2. Utveckling

Indikatorer:

Kompetensförsörjningsplan skall finnas.

Tid för kurser läggs in i personliga verksamhetsplanen.

Ekonomiska mål

1. Effektiv organisation och arbetssätt

Indikatorer:

Ett strukturerat arbete med den interna kontrollen. Ett antal nyckeltal ska tas fram och följas upp.

Kontrollen utgörs av risk- och väsentlighetsanalys, plan för internkontroll, åtgärder samt återrapportering till direktionen.

Tidsåtgången som anges i behovsutredning och taxa grundas på SKR:s underlag.

Rutiner och skrivmallar ska finnas för frekventa ärenden.

2. Taxa och avgifter som baseras på självkostnad och kan jämföras med andra kommuner, företrädesvis inom Familjen Helsingborg

Indikatorer:

Beräkningsunderlag och ingående parametrar som kan jämföras.

3. Rättvist avgiftsuttag

Indikatorer:

Ordning på objektsregister i Vision så att alla verksamheter har korrekt klassning för årlig avgift.

Alla handläggare tillämpar taxan på samma sätt.

Fakturerar timavgift efter utförd tillsyn och handläggning enligt taxa.

Efter fakturering följer vi upp och driver in betalningen.

3. Metod och resurs

3.1 Behovsutredning

För 2021 togs en ny behovsutredning fram som speglar åren 2021 – 2023. Inför 2022 har en aktualisering skett. Behovsutredningen är indelad i våra olika tillsynsområden och beskriver mängden verksamheter som betalar en årlig livsmedels- och/eller miljötillsynsavgift, mängden tillsynsobjekt i övrigt och inkommande ärenden. Behovsutredningen beskriver speglar vårt planerade arbete utifrån de nationella miljömålen, folkhälsomålen och livsmedelsmålen, nationella och regionala tillsynsprojekt samt stöd till medlemskommunerna och uppdragsverksamhet. Med utgångspunkt i behoven har sedan en prioritering skett utifrån tillgängliga resurser och resulterat i en plan för tillsynen.

3.2. Tillsyn och tillsynsplanering

Tillsyn bedrivs för att säkerställa att lagstiftningen efterlevs. Detta är viktigt inte bara utifrån miljö- och hälsoskyddssynpunkt, utan även utifrån rättvisesynpunkt. Illegala genvägar ska inte löna sig! En annan viktig aspekt är miljöhänsyn som konkurrensmedel. Allt fler företag certifierar sig enligt ISO etc. och många får också krav från beställare för att kunna leverera sina varor.

Inom den löpande tillsynen arbetar vi om möjligt i projektform för att på ett tydligare sätt koppla samman tillsynen med miljö kvalitetsmålen. Projekten utförs antingen inom ett geografiskt område eller tar sikte på en sakfråga.

Tillsynen ska vara riskbaserad. För alla tillsynsområden upprättas tillsynsplaner, som redovisar när en verksamhet/bransch kommer att få tillsyn och kontroll.

Tillsynsplanen baseras på den risk eller påverkan som verksamheterna kan ha, antingen utifrån en risk- och erfarenhetsklassning ner på företagsnivå som inom livsmedelskontrollen, eller på en mer övergripande risk för branschen som helhet.

För 2022 gäller följande förutsättningar

Behovsutredningens identifierade tillsynsuppdrag är mer omfattande än de resurser som miljöförbundet har tillgängligt. Inför 2022 är denna obalans extra stor, då miljöförbundet haft stora personalavgångar under andra halvan av 2021 utan att kunnat rekrytera. Miljöförbundet har också erfarit att det är ett uttryckligt krav från medlemskommunerna att miljöförbundet inte rekryterar personal till tillsvidareanställningar. Både behovens omfattning och angelägenhet (riskbaserad prioritering), men även bristen på personal har fått styra de prioriteringar som skett vid upprättandet av tillsynsplan för år 2022.

Med hänsyn tagen till de prioriteringar som krävts bedöms miljöförbundet inte ha tillräckliga resurser för att på ett godtagbart sätt utöva myndighetsuppdraget. Belastande inför år 2022 är även att det finns en tillsynsskuld, som både kan kopplas till effekter under coronapandemin och till bristen på personalresurser och som måste hanteras. Några utpekade extra resurser för behovet finns inte.

Prioriteringar i stora drag

Prioritering i detalj framgår av VP-dokumentet. I stora drag gäller följande:

- Livsmedelskontrollen prioriteras så att de verksamheter som har högst risker kommer kontrolleras och prioriteras, därutöver prioriteras förstärkt kontroll på grund av tidigare avvikelser. Miljöförbundet kommer i sin kontroll utifrån riskklassningen prioritera verksamheter i tidigt led så som tillverkare och importörer samt verksamheter med känsliga konsumenter. Miljöförbundet prioriterar även all kontroll av dricksvattenanläggningarna som ligger i planen för 2022.
- Kontroll av tobak, folköl, e-cigarettor och receptfria läkemedel fortsätta prioritera med yttre tillsynen fysiskt på plats i butikerna med.
- Inom hälsoskyddstillsynen är vårdboenden prioriterade pga att de som bor där inte valt det själva till skillnad från de som självmant besöker verksamheterna inom skönhetsvård. Handläggning av inkommande anmälningsärenden och inkommande klagomål fortsätter löpande. Handläggning kommer att ske enligt prioriteringslista.
- Inom miljö- och lantbrukstillsynen kommer alla företag med mer än 8 timmars kontrolltid få minst ett tillsynsbesök.
- Inom enskilda avlopp kommer anläggningar med äldre förbud kommer att prioriteras och följas upp.

Konsekvensbeskrivning

Personalbrist kommer att få stora konsekvenser och så länge miljöförbundet inte har möjlighet att rekrytera personal kommer inte tillsynsskulden att kunna hanteras. Detta bidrar även till sämre arbetsmiljö och ökad stress.

De spontanavgångar av personal som redan varit har förutom brist på resurser även gett upphov till ett kompetensbortfall som inte är möjlig att tillgodose internt i organisationen. Genom det personalbortfall som skett och den underbemanning som nu föreligger riskerar miljöförbundet att inte leva upp till kravet på kompetens inom flera områden.

Det innebär därutöver risker för en myndighet att ha för lite kompetens och personal i förhållande till sitt uppdrag och en konsekvens för samhället då företag och medborgare kan påverkas negativt. Även möjligheten att samverka med andra myndigheter t.ex. polis, tull och skatteverk reduceras och miljöförbundet förlorar lite av sitt kontaktnät.

Genom minskad tillsyn förlorar myndigheten möjlighet att få kunskap om missförhållanden och möjlighet att ställa krav på åtgärder. Detta ökar risken för människors hälsa eller att de blir lurade, att gifter når miljön och att förbjuden försäljning genomförs.

3.3 Uppföljning av mål och nyckeltal

Verksamhetsplanen följs upp och redovisas för direktionen minst 2 gånger under året. Uppföljningen baseras till största delen på uppgifter som hämtas ur förbundets

ärendehanteringssystem Vision. Mjuka frågor som personalens trivsel och hur vi uppfattas vad gäller service och tillgänglighet mäts via enkäter.

3.4 Personal

Under ett normalår är målsättningen att Söderåsens miljöförbund ska ha tillgängliga personalresurser motsvarande ca 28 årsarbetskrafter. I dessa ingår då också energi- och klimatrådgivare för alla kommunerna. Utöver dessa kan projektanställning ske om behov föreligger och anställningen kan finansieras.

Inför 2022 har miljöförbundet dock ett underskott av personal på 5-6 årsarbetskrafter.

3.5. Hur vi arbetar med service och kvalitet

Tillgänglighet

Vi ska ha hög tillgänglighet via e-post och telefon. E-post som innehåller klagomål, frågor eller där vi väcker ett nytt ärende ska få bekräftelse på att ett meddelande mottagits senast inom två arbetsdagar. Telefonsamtal ska under kontorstid alltid nå expeditionen eller någon handläggare på miljöförbundet.

Bra hemsida

Vi ska ha en uppdaterad hemsida. Blanketter och information ska finnas lätt tillgängligt.

Vara synliga

Vi ska ha regelbunden kontakt med företagare inom olika branscher genom företagsträffar, näringslivsträffar och dylikt i de olika kommunerna

Rättssäkerhet

Beslut som överklagas ska inte ändras av högre instans på grund av felaktig formell handläggning. De ska inte heller falla på att vi inte varit uppdaterade och inte tagit del av prejudicerande domar. Beslut och andra skrivelser ska vara motiverade och tydligt skrivna att mottagaren förstår innehållet.

Service

Vi ska ha ett serviceinriktat och respektfullt förhållningssätt. Som myndighet kan vi inte agera konsult, men vi ska ge råd inom ramen för tillsyn.

4. Planerad verksamhet inom kontroll, tillsyn och miljöövervakning

4.1. Livsmedel

Livsmedelskontrollen syftar till att människor inte ska bli sjuka av mat och dricksvatten som de konsumerar. De ska heller inte bli lurade av vad som står på menyn eller i annan livsmedelsinformation.

Mål för tillsynen

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan finns i Sveriges nationella kontrollplan. Det finns fyra övergripande mål:

- Konsumenterna får säkra livsmedel, inkl. dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande djuren och växterna är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

De övergripande målen är nedbrutna i fokusområden med operativa mål som gäller för en treårsperiod. Från och med 2020 är nya operativa mål identifierade. De operativa målen gäller för 2020–2022 och ger en inriktning och prioritering av riskbaserade kontrollinsatser. Kontrollinsatserna och inriktningarna för den kommande treårsperioden omfattar till stora delar kemiska risker och information i livsmedelskedjan. Kontroll enligt de operativa målen är en del av den planerade kontrollen och kontrolleras löpande i våra berörda anläggningar.

För att uppnå de övergripande målen utför miljöförbundet kontroller av samtliga registrerade verksamheter i enlighet med vår kontrollplan. Kontrollen utgår ifrån de risker som finns och de erfarenheter som myndigheten har av verksamheten.

Följande planeringsintervall används:

Verksamheter med 5 timmar eller mer i årlig kontrolltid planeras få minst ett besök varje år.

Verksamheter med 3–4,5 timmar i årlig kontrolltid planeras få besök vartannat år.

Verksamheter med mindre än 3 timmar planeras få besök vart tredje år.

Ambitionen är att alla nyregistrerade anläggningar ska få ett första kontrollbesök inom en månad från start. För att öka livsmedelssäkerheten är det viktigt att snabbt kontrollera nya anläggningar och få en dialog med verksamhetsutövarna.

Utöver de övergripande målen för livsmedelskontrollen har fyra fokusområden identifierats: säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan. Fokusområdena är gemensamma för hela livsmedelskedjan och för hela Sveriges livsmedelskontroll.

Miljöförbundet väljer under 2022 att arbeta med fokusområdena enligt följande:

Säkerställa information i livsmedelskedjan – kontroll av redlighet och spårbarhet

- *Operativt mål nr 5 om spårbarhet av kött*

I mindre butiker dvs. i huvudsak de som enbart säljer förpackade varor kommer kontroll ske för att säkerställa att spårbarhet finns för färskt och fryst kött av gris, nöt samt får och lamm. Finns påståenden om svenskt ursprung ska detta också följas upp och verifieras. Kontroll sker inte i butiker som är anslutna till kedjor så som ICA, Coop, Axfood, Bergendahls, Lidl och Netto. Spårbarhet av kött kommer även att kontrolleras i restauranger, pizzerior och gatukök även om de inte omfattas av det operativa målet.

- *Operativt mål nr 6 om spårbarhet av ägg*
På bagerier där beredning med ägg sker kommer kontroll ske för att säkerställa att spårbarhet finns för ägg. Vid påstående om svenskt ursprung kommer verifierande kontroll gällande påståenden också att ske.
- *Operativt mål nr 8 information om allergener*
På restauranger, pizzerior, gatukök, bagerier, konditorier och caféer kommer kontroll ske av hur företagarna ger korrekt information om allergena ingredienser i maträtter som serveras och saluhålls i verksamheten. Kontrollen ska ske på de verksamheter som genom skriftliga anslag uppmanar kunden till att fråga vad maten innehåller.
- *Operativt mål nr 9 uppgifter om ingredienser*
Kontroll i tidigare led av tillverkare, importörer och butiker som utformar märkning samt märker eller förpackar livsmedel. Kontrollen riktar in sig på allergena ingredienser eller ingredienser som kvalificerar sig för mängdangivelse (ex. framhävs i beteckningen och ger produkten ett mervärde). Det kommer ske en verifiering av att uppgifterna som anges i ingrediensförteckningen stämmer överens med det verkliga innehållet.

Miljöförbundet planerar för 2022 att inte utföra några distanskontroller utan kommer gå ut på fysiska kontroller precis som tidigare år. Kommer läget med pandemin förvärras och det åter kommer restriktioner kommer vi följa dem och kan då bli tvungna att planera om kontrollen. Då vi startar året 2022 med personalbrist och då det finns osäkerheter kring Bjuvs eventuella utträde så kommer vi prioritera tillsynen enligt Livsmedelsverkets riskklassningsmodul vilket innebär att de verksamheter som har högst risker kommer kontrolleras och prioriteras samt så prioriteras kontroll för de verksamheter som ligger i erfarenhetsklass C vilket innebär förstärkt kontroll på grund av tidigare avvikelser. Miljöförbundet kommer i sin kontroll utifrån riskklassningen prioritera verksamheter i tidigt led så som tillverkare och importörer samt verksamheter med känsliga konsumenter.

Vi prioriterar även all kontroll av dricksvattenanläggningarna som ligger i planen för 2022.

Livsmedelsverket samordnar varje år nationella kontrollprojekt där landets kontrollmyndigheter bjuds in att delta. Miljöförbundets ambition är att delta i projekten i så stor utsträckning som möjligt då de förutom att höja kvaliteten i kontrollen även bidrar till kompetenshöjning hos personalen. Miljöförbundet kommer tyvärr inte kunna delta i några samordnade kontrollprojekt 2022 utan behöver prioritera kontrollplanen som är lagd för året. Fokus kommer främst ligga på de nationella operativa målen enligt ovan. Operativt mål nr 8 om allergener kommer att utföras som ett samordnat kontrollprojekt på våren. Miljöförbundet har inledningsvis under 2022 fått prioritera bort kontrollen på merparten av de verksamheter som omfattas av det samordnade kontrollprojektet. Miljöförbundets förhoppning är att delar av den resursbrist som finns i början av 2022 kan återställas under året. I de fall resursbristen återställs kommer miljöförbundet utföra denna kontroll senare under året och då använda materialet som är framtaget i projektet.

Vidare kommer fokus för kontroll av tillagningsköken inom skola och omsorg ligga på rengöring av utrustning samt personlig hygien med fokus på arbetskläder, hygien och sjukdom med risk för smittspridning från personalen. På mottagningsköken inom skola och omsorg kommer kontrollen fokusera på kylkedjan samt information och hantering av allergikost.

Övriga prioriteringar

För att förbättra förutsättningen för ett effektivt utnyttjande av arbetstiden kommer livsmedelsavdelningen fortsätta med telefon- och besökstider under 2022. Telefontid bedöms som nödvändigt tillsammans med förbokade besök, då de oplanerade samtalen och besöken annars slår sönder medarbetarnas egen arbetsstruktur och planering.

Bortprioriteringar

Livsmedelsgruppen har på grund av personalbrist fått prioritera 2022 verksamhet på de personalresurser som vi vet att vi har när året startar. Livsmedelskontrollen är väldigt detaljerad och uppstyrd genom lagstiftning samt från Livsmedelsverket. En del arbetsuppgifter får vi inte prioritera bort och allt inkommande som inte går att reglera själv går inte heller att ta bort från verksamheten. Inledningsvis under 2022 har livsmedelsgruppen fått prioritera bort planerad kontroll vilket innebär att det uppstår en kontrollskuld. Denna kontrollskuld måste senare hanteras genom mer personalresurser.

Följande har tagits bort från verksamhetsplanen:

- Planerad livsmedelskontroll, 1045h
- Kontroll vid marknader och festivaler, 100h
- Samverkan och samsyn med ex. polis, räddningstjänst och alkoholhandläggare, 25h
- FCM – material i kontakt med livsmedel, nytt kontrollområde med inventering av verksamheter, 50h

Totalt har 1220 timmar tagits bort.

Bortprioriteringarna på grund av personalbrist kommer att få stora konsekvenser för livsmedelsgruppen. En stor del av det som tagits bort är den planerade kontrollen som är lagstiftad och som miljöförbundet måste utföra. Denna kontroll går inte att eftersänka eller ta bort genom att sätta ner avgifter. Den icke utförda planerade kontrollen kommer att ligga som en kontrollskuld nästkommande år. Miljöförbundet ser det som en extremt svår uppgift att jobba igen. Detta bidrar även till sämre arbetsmiljö med risk för ökad stress.

Livsmedelskontrollen kommer att bära med sig en kontrollskuld till 2022. Det handlar om ungefär 400 timmar från 2020 och 500 timmar från 2021. Livsmedelsgruppen fick extra resurser 2021 att arbeta bort skulden från 2020 men de två resurser som varit och arbetat i gruppen har dessvärre fått andra anställningar och avslutat sina vikariat tidigare än planerat. Det har inneburit att skulden från 2020 inte har kunnat arbetas av enligt planen för 2021.

Livsmedelskontrollen står de kommande året och åren inför stora förändringar och mycket arbete kommer att behöva läggas på att ta fram en ny taxa, implementera efterhandsdebitering samt göra om alla verksamhets riskklassningar.

4.2. Tobak, e-cigarett, receptfria läkemedel och folköl

Lagen om tobak och liknande produkter, alkohollagen, samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel är alla skyddslagstiftningar. Huvudsyftet är att skydda konsumenterna, främst barn och unga, mot de skadeeffekter tobaken, e-cigarett, alkoholen och felaktig användningen av läkemedel kan orsaka.

Söderåsens miljöförbund arbetar med tillståndsprövning samt tillsyn av detaljhandel med tobak. Utöver det sker också tillsyn av detaljhandel med folköl, elektroniska cigaretter och receptfria läkemedel. En viktig del i detta arbete är att se till så att handlarna följer lagen avseende åldersgränsen på 18 år. En annan viktig del av myndighetens arbete handlar om att förhindra oseriösa och illegala inslag i handeln. Genom väl utförd och effektiv tillståndsprövning bedöms olämpliga tobakshandlare minska vilket också resulterar i att övriga områden sköts på ett mer tillfredsställande sätt.

För att uppnå de krav som ställs på myndighetens tillsynsarbete krävs att samtliga områden får tillsyn minst en gång per år.

Tillsyn sker enligt tillsynsplanen. Följande planeringsintervall används:

- **Detaljhandel med tobak, e-cigaretter, folköl och/eller receptfria läkemedel**
Minst ett besök under året på varje objekt.
- **Rökfria serveringslokaler**
Tillsyn kommer under 2022 endast att ske vid inkomna klagomål
- **Rökfria butikslokaler inklusive entréer till livsmedelsbutiker**
Tillsyn kommer under 2022 endast att ske vid inkomna klagomål

Först och främst ska de verksamheter där vi har indikationer på att reglerna inte följs besökas för att informeras om lagstiftningen och för att kontrollera att den efterlevs.

Med anledning av införandet av tillstånd för tobaksförsäljning har tillsynens inriktning delvis förändrats. Tillsynen kommer, efter att tillstånd meddelats, även omfatta inre tillsyn. Detta innebär att vi ska bevaka och pröva ändringar i bolaget och verksamheten som kan komma att påverka tobakshanteringen. Detta kan röra ändringar i styrelser, ledande positioner och ägande samt ekonomisk skötsel.

Under 2022 kommer miljöförbundet att fortsätta prioritera det yttre tillsynen fysiskt på plats i butikerna med kontroll av tobak, folköl, e-cigaretter och receptfria läkemedel. Den inre tillsynen kommer delvis att utföras.

Bortprioriteringar

Med anledning av att personal slutat på miljöförbundet och annan personal har fördelats om har försäljningstillsynen endast hamnat på en medarbetare vilket är mycket sårbart. Det som inte går att prioritera bort där vi har ett lagkrav riktat mot oss är ansökningarna av tobakstillstånd. I den frågan har miljöförbundet anlitat en konsult för att avlasta och utföra en del av de tobaksansökningar som inkommit och kommer inkomma om ordinarie personal inte hinner med. Tillsyn av rökfria miljöer på serveringar och vid entréer till livsmedelsbutiker sker vanligtvis av livsmedelsgruppen i samband med livsmedelskontroller. Tillsyn av rökfria miljöer kommer inte att prioriteras under 2022.

Det som har prioriterats bort i verksamhetsplanen är:

- Inre tillsyn (tobak), 73h vilket motsvarar hälften av det identifierade behovet
- Kontrollköp, 100h
- Samverkan och samsyn med polis och Skatteverket, 50h
- Tillsyn av rökfria serveringslokaler på caféer och entréer till livsmedelsbutiker, 196 h

Totalt har 419 timmar tagits bort.

De negativa effekter som miljöförbundet ser med de bortprioriteringarna som har behövt göras är att vi tappar samverkan med polisen och Skatteverket, ett arbete som är viktigt för att förebygga och förhindra oegentligheter inom området. Vi riskerar även att förlora våra utarbetade rutiner inom områden samt våra kontaktnät och kontaktpersoner. Vi kommer inte synas lika mycket ute både när det gäller samsyn med polis och kontrollköp samt kontroll av rökfria miljöer. Kontrollen av rökfria miljöer är viktig för att säkerställa att de som inte ska, bör eller vill utsättas för tobaksrök kan sitta på uteserveringar samt ta sig in och ut ur butiker och caféer utan att riskera detta. Särskilt viktigt är det att skydda barn och ungdomar samt överkänsliga personer. Miljöförbundets bedömning är att det finns mycket att arbeta med på våra serveringsställen. Bortprioriteringen riskerar att försämra efterlevnaden av rökförbudet och att det kommer riktas kritik mot förbundet från Länsstyrelsen som är vår tillsynsmyndighet samt kommuninvånare och verksamheter.

4.3. Animaliska biprodukter

Animaliska biprodukter (ABP) är produkter från djurriket som inte räknas som livsmedel (exempelvis matavfall, kadaver, päls och fjädrar eller stallgödsel). Syftet med kontrollen är att förhindra smittspridning samt att förhindra att livsmedelsavfall åter kommer in i livsmedelskedjan. Tillsynen samordnas med övrig tillsyn på de objekt som berörs.

Aktuella mål

Tillsynen utgår från EU-lagstiftning och den svenska lagen om foder och animaliska biprodukter, och syftar närmast till en god folkhälsa och ett gott djurhälsoläge.

Folkhälsomål

Gott skydd mot smittspridning

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom animaliska biprodukter finns i Sveriges nationella kontrollplan. Det finns två övergripande mål:

- Medvetna verksamhetsutövare för god hantering av ABP.
- Skapa förutsättningar för en god ABP-kontroll.

Prioriteringar

Kontrollen av animaliska biprodukter delas mellan lantbruksgruppen och livsmedelsgruppen. Lantbruksgruppen har tillsyn över primärproducenterna (första ledet i livsmedelskedjan) medan livsmedelsgruppen har tillsyn på objekt där de bedriver livsmedelstillsyn.

I kommunernas kontrollansvar ingår nedgrävning av animaliska biprodukter, utlämnande och transport av matavfall, kompostering av matavfall (utom på anläggningar godkända av Jordbruksverket), förvaring i primärproduktionen, förbränning i primärproduktionen (kadaverpannor), hantering av stallgödsel och andra organiska gödselmedel (exempelvis benmjöl) samt hela ABP-kontrollen på de livsmedelsanläggningar där kommunen ansvarar för livsmedelskontrollen.

Vi har bedömt att de största riskerna finns vid kadaverhantering, hantering av slaktrester och vid styckning av kött på livsmedelsanläggningar. Det finns också en risk för att livsmedelsanläggningar lämnar ut matavfall för utfodring av exempelvis vildsvin.

Lantbruksgruppen utför kontroll av animaliska biprodukter vid tillsyn på djurhållande gårdar inom den ordinarie tillsynen. Tillsyn sker också i samband med nedskräpningsärenden där kadaver påträffas i naturen.

Livsmedelskontrollen kommer fokusera på att kontrollera hanteringen av animaliska biprodukter i samband med händelsesstyrda ärenden så som klagomål på slaktavfall eller vid tillfälliga strömavbrott i butiker som genererar större mängder förstörda kyl- och frysförvarade livsmedel.

Mål för kontrollen

Tillsyn

- Vid ordinarie lantbrukstillsynen på djurhållande gårdar görs även en kontroll av animaliska
- Kompostering av matavfall.

Bortprioriteringar

- Nedgrävning av animaliska biprodukter 80 timmar
- Eftersom antalet tillsynsbesök på djurhållande gårdar har fått reducerats ned pga bristande personalresurser så minskar även ABP-tillsynen

Effekterna av detta kan bli att smittoriskerna ökar pga den minskande tillsynen.

4.4. Hälsoskydd

Hälsoskyddsarbetet syftar till att minska risker för olägenheter för människors hälsa.

Aktuella mål

Tillsynen kommer utföras i enlighet med följande miljömål:

- God bebyggd miljö
- Giftfri miljö

Tillsynen kommer utföras i enlighet med följande folkhälsomål:

- Det tidiga livets villkor
- Boende och närmiljö

Prioriteringar

Under år 2022 kommer följande verksamhetsområden att prioriteras:

Objekt med årsavgift

- Förskolor,
- Tatuering/Piercing
- Bassängbad
- Akupunktör

Objekt med timavgift

- Fotvård
- Vårdboende

Utöver ovanstående kommer även två projekt genomföras:

- Fastighetsägarens egenkontroll (2019-2023)
Under 2019-2023 kommer ett projekt genomföras med fokus på fastigheter som innehar hyresbostäder. Visionen är att alla ska bo i hälsosamma bostäder i våra fem

medlemskommuner. Fastighetens och bostädernas skick samt fastighetsägarens egenkontroll kommer granskas. För vart år kommer ett visst antal fastigheter i en utvald kommun att väljas ut och tillsynas.

- Trygghet inom skönhetsvård (2019-2023)
Under 2019-2023 kommer ett projekt genomföras med fokus på Trygghet inom skönhetsvården. Visionen är att alla ska kunna besöka en hygienisk verksamhet och få en trygg och hälsosam behandling eller vård i våra fem medlemskommuner. Exempel på verksamheter är fotvård, massör, frisör, akupunktur med flera.

Om den avsatta tiden för vårdboende inte räcker till kommer tid tas från projektet Trygghet inom skönhetsvård. Vårdboenden är prioriterade pga att de som bor där inte valt det själva till skillnad från de som självmant besöker verksamheterna inom skönhetsvård.

Handläggning av inkommande anmälningssärenden och inkommande klagomål fortsätter löpande. Handläggning kommer att ske enligt prioriteringslista.

Mål för tillsynen:

- **Tillsynsbesök objekt med årsavgift**
Minst ett tillsynsbesök på objekt med årsavgift som under året enligt tillsynsplanen ska ha tillsynsbesök.
- **Tillsynsbesök timobjekt**
Objekt med timavgift kommer att besökas enligt fastställt intervall och under 2022 är det fotvård och vårdboende. Vi kommer även att fortsätta arbetet med de två projekten "Fastighetsägarens egenkontroll" samt "Trygghet inom skönhetsvård" som ska pågå 2019 - 2023. Kommun för fastighetsägarens egenkontroll kommer att ske i Svalövs kommun.

Bortprioriteringar

I behovsutredningen har vi identifierat nedanstående behov som på grund av personalbrist har prioriterats bort, totalt 860 timmar.

- Färre timmar på Trygghet inom skönhetsvård, 202 timmar
- Uppsökande verksamhet inom skönhet, 150 timmar
- Hotell, B&B, Camping och liknande, 90 timmar
- Rökfria skolgårdar, 248 timmar
- Idrottsplatser/idrottslokaler , 50 timmar
- Samlingslokaler, 120 timmar

Effekten av bortprioriteringen blir att det finns en risk för människors hälsa genom att brister i ventilation, hygienrutiner, smittskydd m.m. inte upptäcks. Verksamheter som är anmälningsskyldiga som inte har anmält verksamheten till miljöförbundet kommer ej att identifieras.

Effekten med att inte bedriva tillsyn på rökfria miljöer blir att fler personer inkl. barn riskerar att utsättas för passiv rökning.

4.5 Miljöskydd

Miljöskydd handlar om att förbättra och trygga miljön utomhus och förhindra/förebygga utsläpp till mark, luft och vatten. Med miljöskydd avses områdena miljöfarliga verksamheter, avfall, förorenade områden, kemikalier och lantbruk.

Aktuella miljömål och åtgärdsprogram

Tillsynen utgår från miljöbalken och syftar närmast till en god miljö. Den är också en viktig del av vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Miljömål

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för att uppnå god status i sjöar och vattendrag:

- åtgärd 1: Kommunerna ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster i sådan omfattning att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.
- åtgärd 3: Kommuner ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från avloppsledningsnät och avloppsreningsverk minskar till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Prioriteringar

Tillsyn sker enligt tillsynsplan, vilket innebär att alla företag med mer än 8 timmars kontrolltid skall få minst ett årligt besök. Övriga företag med årlig avgift besöks enligt olika intervall i tillsynsplanen. Företag som inte betalar årlig avgift s.k. timobjekt besöks enligt olika intervall i tillsynsplanen. Timobjekt kan vara både C- och U-verksamheter och med varierande inriktning. Tyngdpunkten för besök på timdebiterade objekt ligger för året inom fordons-/transportsidan, verkstadsindustrin och träindustrin men omfattar även verksamheter inom andra branscher.

Mål för tillsynen:

- Utföra tillsynsbesök på 129 st företag med årsavgift (B-, C-, och U-objekt)
- Utföra tillsynsbesök på 92 st timobjekt (C- och U-objekt)

Projekt:

- Fokus avfall - Inom den planerade tillsynen kommer vi 2022 att lägga särskild fokus på hur företagen arbetar för att förebygga att avfall uppkommer och företagets hantering av avfall. Ingår i den årliga avgiften för verksamheter med årsavgift.
- Informationskampanj till företag i vattenskyddsområden. Ingår i den årliga avgiften.

Bortprioriteringar

Projekt - Kartläggning av timobjekt, 450 timmar

På grund av personalbrist måste projektet med kartläggning av och tillsyn på verksamheter som ej finns i våra register prioriteras bort. Projektet har ett behov av 450 timmar för kartläggning samt ett

första tillsynsbesök på tidigare okända verksamheter inom en eller flera utvalda branscher. Verksamheterna som kartläggs är främst ej anmälningspliktiga (U-objekt) men det kan även finnas verksamheter som borde ha anmält sin verksamhet till Söderåsens miljöförbund (C-objekt).

Effekten av att projektet bortprioriteras är att vi inte får kunskap om vilka fler verksamheter som finns i kommunerna som vi borde bedriva tillsyn hos. Ofta är kunskapsnivån gällande risker för miljön lägre hos dessa verksamhetsutövare än hos de som vi besöker årligen och behovet av tillsyn och rådgivning är därför stort.

Kemikalietillsyn (CLP, Reach, sprängämnesprekursorer), 106 timmar

Effekten av att kemikalietillsynen som är riktad till handel bortprioriteras blir att det finns risk att produkter som inte borde finnas på marknaden säljs till kund samt att det kan ske försäljning av felmärkta produkter. Det finns även en risk att produkter som endast får säljas för yrkesmässigt bruk säljs till privatpersoner.

4.6 Förorenade områden

Tillsynen är en del av miljötillsynen och bedrivs både mot pågående och nedlagda verksamheter. I vissa fall finns det inte någon ansvarig för det förorenade området, exempelvis om verksamhetsutövaren har gått i konkurs eller om verksamheten lades ner innan 1969. Om objektet är prioriterat ur ett nationellt perspektiv kan den aktuella kommunen söka bidrag för undersökning och/eller avhjälpandeåtgärder. Gruppen för förorenade områden arbetar även med prövning och tillsyn av återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål.

Aktuella miljömål

- Giftfri miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö

Miljöförbundets arbete med förorenade områden utgår ifrån den nationella övergripande målsättningen att alla områden med mycket stor risk eller stor risk ska vara åtgärdade till 2050. Arbetet innefattar dels inkommande ärenden, dels av miljöförbundet initierade ärenden. Inkommande ärenden måste ofta prioriteras, men den egeninitierade tillsynen är troligtvis av större vikt ur miljösynpunkt eftersom den många gånger berör områden med större risk för miljön och människors hälsa, jämfört med inkommande ärenden.

Miljöförbundets egeninitierade arbete med förorenade områden utgår ifrån områdenas riskklassning enligt MIFO-metodiken (metodik för inventering av förorenade områden). Först och främst prioriteras objekt i riskklass 1 och 2 (mycket stor risk och stor risk). Miljöförbundet gör för varje objekt en bedömning av ansvarsfrågan och går sedan vidare med att ställa krav på undersökning och senare eventuell sanering. Om det inte finns någon ansvarig att kräva åtgärder av kan den aktuella kommunen ansöka om statliga medel.

Miljöförbundets mål för 2022 är att fortsätta jobba med det strategiska arbetet vad gäller den egeninitierade tillsynen. Utifrån planerade resurser för 2022 och den nationella övergripande målsättningen kommer inga resurser att kunna läggas på egeninitierad tillsyn av de i dagsläget redan riskklassade MIFO-objekten. Under 2022 kommer det på grund av personalbrist inte att avsättas resurser för att arbeta med riskklassning av MIFO-objekt.

Örkelljunga, Perstorp, Klippan, Bjuv och Svalöv har inkommit med inventeringar av nedlagda deponier enligt MIFO-metodiken. Riskklassning av dessa har gjorts av miljöförbundet och målet för 2022 är att få kommunerna att gå vidare med undersökningar enligt de tidsplaner som de upprättat. Resurserna för att göra det har dock minskat väsentligt på grund av föräldraledighet och resursomfördelningar på grund av personalbrist.

Prioriteringar

Prioritering av den egeninitierade tillsynen sker utifrån riskklass enligt MIFO. Inom samma riskklass görs prioritering utifrån Vattendirektivet.

Mål för tillsynen:

- **MIFO-objekt**
Försöka få till stånd de markundersökningar som redan är planerade och förelägga om planer där det saknas när det gäller kommunernas deponier.
- Hantera inkommande ärenden om avhjälpande, masshantering och provtagning.

Bortprioriteringar

Inom förorenade områden bedömdes behovet för 2022 vara 1653 timmar och vi har i den nuvarande planen 892 timmar. Det vill säga att vi reducerat personalen med cirka 50 %.

Då vi inte kommer att kunna genomföra den egeninitierade tillsynen så kommer vi inte komma att kunna leva upp till det Länsstyrelsen förväntar sig av förbundet. Länsstyrelsen har i sin tillsynsvägledning förklarat att de vill att kommunerna upprättar och förankrar en strategi för att uppnå det nationella målet att alla områden med riskklass 1 och 2 ska vara åtgärdade 2050.

Därutöver så ökar naturligtvis risken för eventuellt läckage av giftiga ämnen till mark och vatten under den tid som miljöförbundet inte har resurser att ställa krav på undersökningar och saneringar av områden som är utpekade i den inventering (MIFO fas 1) som genomförts.

Det är också troligt att miljöförbundet inte heller kommer att hinna följa upp tillsynstips och klagomål i den omfattning som vore önskvärt för att vara säker på att inga gifter läcker ut i naturen.

4.7 Lantbruk

Lantbrukstillsynen handlar mycket om att minska det diffusa läckaget av växtnäringssämnen till yt- och grundvatten och att minska riskerna vid spridning och övrig hantering av kemiska bekämpningsmedel.

I tillsynen ingår också kontroll av EU:s regler för säkra livsmedel från jord till bord. Där ingår kontrollen av animaliska biprodukter och växtskyddsmedel i primärproduktionen.

Aktuella miljömål och åtgärdsprogram för miljöbalkstillsynen

Tillsynen syftar till en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Lantbrukstillsynen är också så en viktig del av vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Miljömål

- Giftfri miljö
- Ingen övergödning

- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans och levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt odlingslandskap
- Bara naturlig försurning

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för att uppnå god status i sjöar och vattendrag

- åtgärd 2: Kommunerna behöver bedriva tillsyn så att utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas samt att tillförseln av växtskyddsmedel minskar till vatten inom områden där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Ytterligare mål för kontrollen av växtskyddsmedel

Kontrollen syftar ytterst till att hålla maten vi äter, djurens foder och dricksvattnet fritt från växtskyddsmedelsrester (bekämpningsmedel).

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom animaliska biprodukter finns i Sveriges nationella kontrollplan. Det finns två övergripande mål för växtskyddsmedel:

- Kontrollmyndigheterna ska ha rätt förutsättningar för att utföra en likvärdig och effektiv kontroll.
- Aktörerna ska följa reglerna så att växtskyddsmedel distribueras och hanteras på ett säkert sätt som inte medför risker för människors hälsa, djurs hälsa eller miljö.

Prioriteringar

Tillsyn sker enligt tillsynsplan, vilket innebär att alla företag med mer än 8 timmars kontrolltid ska få minst ett årligt besök, övriga företag med årlig avgift besöks enligt olika intervall i tillsynsplanen. Vi bedriver också tillsyn bland annat över små och stora växthus, kvarnar och foderfabriker, fiskodling och försäljning av bekämpningsmedel samt mindre lantbruk och hästgårdar.

I lantbrukstillsynen ingår även prövning. Vissa lantbruk är anmälnings- eller tillståndspliktiga. Dessutom prövar vi bland annat tillstånd till kemisk bekämpning inom vattenskyddsområden och på vissa typer av ytor, tillstånd till gödselspridning inom och intill detaljplan och inom vattenskyddsområde, dispensansökningar från föreskrifterna om miljöhänsyn i jordbruket och tillstånd till djurhållning inom vattenskyddsområde (hantering och förvaring av ensilage och gödselmedel).

Miljöförbundet bjuder regelbundet in till möten med LRF:s kommungrupper. Det vill vi fortsätta med.

Mål med tillsynen

- **Tillsynsbesök objekt med årsavgift**
27 inspektioner på företag med en årsavgift över 8 timmar. Totalt 403 timmar.
Vi kommer även att göra inspektioner på företag med en årsavgift under 8 timmar i mån av tid.
- Kemikalietillsyn utifrån CLP-förordningen, 60 timmar.
- Löpande hantera inkommande handlägningsärenden. Totalt 658 timmar.
- Branschträffar med LRF 2 gånger om året. Totalt 40 timmar.

Bortprioriteringar

Det som prioriteras bort inom lantbruk är följande:

- Mindre objekt med årsavgift, övriga 760 timmar
- Timobjekt lantbruk 360 timmar
- Tillsynsprojekt lantbruk 50 timmar
- Tillsynsprojekt hästgårdar 3-10 hästar 480 timmar
- Timobjekt husbehovstäckter 40 timmar
- Uppdatering av register 100 timmar

Inom lantbruk bedömdes behovet för 2022 vara 3421 timmar och vi har i den nuvarande planen 1421 timmar, det vill säga att vi reducerat tillsynstimmarna med ca 60 %. Bortprioriteringarna beror på brist av personalresurser. Att bortprioritera ett så här stort antal tillsynstimmor ökar risken för negativa effekter på miljön, exempelvis genom att vi inte uppmärksammar läckage av växtnäring eller kemikalier till miljön. Även risken för smittspridning från animaliska biprodukter ökar när tillsyn bortprioriteras. Miljöförbundet kan därmed inte göra vad som krävs utifrån miljömålen eller Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Tillsyn av mindre objekt som vi besöker sällan eller inte besökt alls än är enligt lantbruksgruppen viktig eftersom dessa verksamhetsutövare ofta har lägre kunskapsnivå gällande risker för miljön jämfört med de som vi besöker årligen. Behovet av tillsyn och rådgivning är därför stort. Att vi även behöver bortprioritera objekt som betalar årsavgift leder sannolikt till att miljöförbundet får en tillsynsskuld framöver.

Lantbruksgruppen har även ett behov av att kartlägga verksamheter och uppdatera vårt register. Verksamheterna det gäller är främst icke anmälningspliktiga (U-objekt) men det kan även finnas verksamheter som borde ha anmält sin verksamhet till miljöförbundet (C-objekt). Effekten av att bortprioritera detta arbete är att vi inte får kunskap om vilka fler verksamheter som finns i kommunerna som vi borde bedriva tillsyn hos.

4.8 Små avlopp och avloppsreningsverk

Tillsyn av avloppsanläggningar handlar om att minska övergödningen av våra sjöar och vattendrag, samt att skydda grundvattnet och minska risken för smittspridning.

Aktuella miljömål, folkhälsomål och åtgärdsprogram

Tillsynen utgår från miljöbalken och syftar närmast till en god miljö. Den är också en viktig del av vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Miljömål som berör avlopp:

- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- God bebyggd miljö

Folkhälsomål som berör avlopp:

- Gott skydd mot smittspridning

Enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ska kommunerna utöka och prioritera tillsyn över miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas. Dessa verksamheter bidrar med utsläpp av prioriterade och

särskilda förorenande ämnen, näringsämnen och syretärande ämnen så att miljö kvalitetsnormerna för vatten riskerar att inte följas. Detta rör verksamheter som bland annat avloppsreningsverk och små avlopp.

Prioriteringar

Under 2022 kommer avloppsgruppen bestå av ca 3,4 heltidstjänster, varav ca 2,9 heltidstjänster gäller för tillsyn av små avlopp och ca 0,5 heltidstjänster gäller för tillsyn av de större avloppsreningsverken. Detta medför att miljöförbundet med nuvarande personalstyrka inte har möjlighet att inventera små avlopp i den takt som rekommenderas av Havs- och vattenmyndigheten. Eftersom gruppens tid även fördelas på andra uppgifter inom området som är viktiga att utföra kan endast omkring hälften av gruppens samlade tid avsättas för tillsyn och uppföljning. Detta innebär att tillsyn kommer bedrivas för omkring 190 fastigheters avloppsanläggningar under 2022.

Tillsynen för de små avloppen 2022 planeras bedrivas i områden enligt följande ordning:

1. **Norra delen av Svalövs kommun:** Gäller områden med fastighetsbeteckningen Dragesholm, Eninge, Gålarp, Hultahus, Klöva, Klövamölla, Kongaö, Lökshus, Magleröd, Munkabo, Orröd, Smörmölla och Änglaberga. Området väljs på grund av närhet till både Klövaån och Hallabäcken.
2. **Fastigheter med beteckningen Axelvold:** Tillsynen gäller för dem som inte har blivit anslutna till det kommunala spillvattennätet. Området väljs på grund av närheten till Råån och Vege å.
3. **Fastigheter i nära anslutning till Värsjön:** Gäller fastigheter som ligger omkring 500-600 meter från strandkanten. Området väljs dels eftersom Värsjön har en större badplats och dels eftersom Värsjön är ett Natura 2000-område som skyddas bland annat för dess näringsfattiga miljö.
4. **Fastigheter i nära anslutning till Lärkesholmssjön:** Gäller fastigheter som ligger omkring 500-600 meter från strandkanten. Området väljs dels eftersom Lärkesholmssjön har en större badplats och dels eftersom Lärkesholmssjön är ett Natura 2000-område som skyddas bland annat för dess näringsfattiga miljö.

På grund av rådande personalbrist är det inte säkert att tillsynen hinner bedrivas i samtliga områden under 2022. Därför ställs områdena upp i en ordningsföljd och påbörjas efterhand.

Miljöförbundet kommer i enlighet med tillsynsplanen bedriva tillsyn på de 18 större avloppsreningsverk som har årsavgift under 2022.

Arbetet med äldre förbud har historiskt nedprioriterats inom förbundets tillsyn. För att skapa mer rättvisa och trovärdighet för miljöförbundets arbete har denna prioritering nu omvärderats. Under 2022 kommer förbundet därför att avsätta mer tid för att se till att undermåliga anläggningar med befintliga förbud åtgärdas.

Utöver den tillsyn som omnämns ovan handlägger även avloppsgruppen ansökningar om nya avloppsanläggningar, C-anmälningar för nya avloppsreningsverk, ändringsanmälningar, anståndsansökningar, ansökningar om eget omhändertagande av latrin, ansökningar om glesare slamtömning, ansökningar om längre bytesintervall för fosforfilter samt besvarar frågor från allmänheten. Detta arbete utgör drygt hälften av gruppens planerade tid.

Verksamhetsmål för tillsynen 2021:

- **Tillsyn på små avlopp**
Tillsyn på 190 stycken små avlopp ska ske under året. Till dessa räknas även klagomål och tillsynstips.
- **Uppföljning av befintliga förbud**
Uppföljning av 30 stycken tillsynsärenden där avloppsanläggningen inte har åtgärdats och förbudet för användning av avloppet har trätt i kraft.
- **Projekt: egenkontroll av fosforfilter**
Tillsyn i projektform på 36 stycken små avlopp som har fosforfilter.
- **Tillsyn på avloppsreningsverk**
Tillsyn på 18 avloppsreningsverk med årsavgift.

Bortprioriteringar

- **Tillsyn för små avlopp**
Omkring 900 timmar, ca 225 avlopp, för tillsyn av små avlopp har bortprioriterats i verksamhetsplaneringen. Detta gäller både tillsyn på avlopp som inte har fått tillsyn ännu och regelbunden tillsyn på avlopp som fått tillsyn tidigare. Eftersom inkommande ärenden, tillsyn på de större reningsverken och uppföljande tillsyn på bristfälliga små avlopp har prioriterats är den vanliga tillsynen av de små avloppen det enda som kan prioriteras sist. Därmed har tiden i verksamhetsplaneringen blivit mindre till följd av otillräckliga personalresurser. Detta får konsekvenser i att det kommer ta längre tid att uppnå målen som Havs- och vattenmyndigheten och Vattenmyndigheterna har satt.

4.9 Miljöövervakning, strandskydd, naturmiljö mm

- **Bakgrundsstrålning**
Miljöförbundet utför mätning av bakgrundsstrålningen i samtliga fem medlemskommuner enligt Strålsäkerhetsmyndighetens anvisningar. Mätningen görs var sjunde månad på 10 platser, kommande mätningar kommer att göras i juni 2022.
- **Strandskydd**
Miljöförbundet har ansvaret för tillsyn av efterlevnaden av strandskyddsbestämmelserna inom Perstorp och Örkelljunga kommuner. Arbetsområdet kommer inte att vara särskilt högprioriterat under 2022. Det kommer inte att finnas utrymme för någon aktiv kartläggning inom gällande strandskyddsområde under året utan planerad tid är knuten till inkommande remisser.

Arbetet har koppling till miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag”. Sjöar och vattendrag utsätts för påverkan från många håll och många växt- och djurarter är beroende av att vattendrag får flöda fritt, och att vattenståndet kan variera naturligt. Detta kan komma i konflikt med vår önskan att bygga hus nära stranden. Arbetet har även koppling till miljömålet ”Myllrande våtmarker” då strandzonen innehåller en del av dessa våtmarker och till ”Ett rikt växt- och djurliv” då dessa miljöer kan innehålla en hel del av våra nationellt hotade arter.

Bortprioriteringar

Aktiv tillsyn rörande strandskyddsfrågor har helt fått prioriteras bort under 2022. Det rör sig om ett begränsat antal timmar (40 timmar) men effekten kan bli att det finns överträdelser med klar påverkan på naturmiljön som inte upptäcks.

4.10 Tillsyn över vattenskyddsområden

Grundregeln är att det är den myndighet som beslutar om ett vattenskyddsområde (vanligen Länsstyrelsen) som bedriver tillsyn över att skyddsföreskrifterna följs och att området är rätt skyltat. Miljöförbundet har tagit över denna tillsyn i vårt område.

Aktuella miljömål, folkhälsomål och åtgärdsprogram

Tillsynen utgår från miljöbalken. Samtidigt är vatten vårt viktigaste livsmedel, så tillsynen påverkar även folkhälsomålen. Den är också en viktig del av vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Miljömål:

- Grundvatten av god kvalitet
- Giftfri miljö

Folkhälsomål

- Goda matvanor och säkra livsmedel

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för att uppnå god status i sjöar och vattendrag

- åtgärd 5 c: Kommunerna behöver säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs. Kommunerna behöver särskilt bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområdena.

Prioriteringar

Det finns 16 vattenskyddsområden inom våra fem kommuner, och vattenskyddsföreskrifterna är ofta gamla och dåliga. I Perstorp tog NSVA över driften av VA under 2020 och i Örkelljunga har driften tagits över från och med 1 januari 2021. Det innebär att en översyn pågår, och där har miljöförbundet en stöttande roll. Om behov finns så kommer miljöförbundet inleda en dialog med skyddsområdenas huvudmän om att uppdatera föreskrifterna.

Tillsynen över att skyddsföreskrifterna följs samordnas med miljötillsynen på de verksamheter som bedrivs inom vattenskyddsområdet.

Under 2022 kommer arbetet med att fungera som remissinstans/stöd för de vattenskyddsområden som är under omprövning (Eket, Stenestad, Röstånga, Örkelljunga) och upphävande (Norra- och Södra Svalöv, samt Ljungsgård) att prioriteras.

Bortprioriteringar

Enligt behovsutredningen för 2022 så krävs 65 timmar men bara 53 finns tillgängligt. Med tanke på alla omarbetningar av föreskrifter och upphävande av föreskrifter så kommer miljöförbundet att behöva prioritera bort den egeninitierade tillsynen inom vattenskyddsområdena.

Bristande tillsynsresurser bedöms öka risken för otillåten och riskfylld verksamhet inom vattenskyddsområdena.

4.11 Sprängämnesprekursorer

Sprängämnesprekursorer är ämnen som kan bli explosiva vid kontakt med andra ämnen, exempelvis vissa gödningsmedel och kemikalier. Lagring av fyrverkerier ingår även här.

Aktuella mål

Tillsynen är kopplad till samhällsskydd och beredskap och målet är att minska möjligheterna för terrorister och andra med ont uppsåt att kunna tillverka sprängämnen.

Prioriteringar

Tillsynen samordnas med tillsynen över lantbruk och växthusföretag.

Bortprioriteringar

På grund av bristande personalresurser för lantbruksgruppen har vi tvingats dra ned antalet tillsynsbesök, vilket också drabbar tillsynen över sprängämnesprekursorer. Detta kan i värsta hand leda till att explosiva ämnen hamnar i fel händer.

5. Planerad verksamhet inom rådgivning, uppdragsverksamhet och stöd

5.1. Energi- och klimatrådgivning

Förbundet är projektledare och ansvarig för energi- och klimatrådgivningen i samtliga fem kommuner. Energi- och klimatrådgivarens uppdrag är att ge kostnadsfri, oberoende och opartisk rådgivning till privatpersoner, små och medelstora företag samt organisationer. Rådgivningen finansieras av statliga medel.

Under 2022 kommer Energi- och klimatrådgivningen att göra riktade insatser för de två insatsprojekt som Energimyndigheten lanserat. Resurseffektiva byggnader handlar dels om information och råd om stöd för energieffektivisering i flerbostadshus, dels om information och råd om olika energibesparande åtgärder för villaägare. Projektet Hela Sverige laddar handlar om att informera företag, organisationer och privatpersoner om att skaffa laddplats. Utöver detta kommer den löpande rådgivningen med inkommande frågor från företag, organisationer och privatpersoner att fortsätta. Energi- och klimatrådgivaren kommer även att, i mån av tid, delta i lämpliga företagsträffar och på aktivitetsdagar, mässor och liknande som anordnas ute i kommunerna.

Aktuella miljömål

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- God bebyggd miljö

Projekt

- **Energimyndighetens insatsprojekt Resurseffektiva byggnader**
- **Energimyndighetens insatsprojekt Hela Sverige laddar**

Energimyndigheten och Sveriges kommunala energi- och klimatrådgivare (EKR) kommer mellan den 1 oktober 2021 och 31 oktober 2022 att arbeta med två olika nationella insatsprojekt på energi och klimatområdet. EKR kommer under perioden att genomgå flera mindre utbildningar för att stärka kompetensen inom området och informationsmaterial riktat till grupper som företag, BRF och villaägare kommer att tas fram. Webinarier och andra utåtriktade aktiviteter kommer att anordnas. Riktade utskick till vissa grupper kommer att göras.

5.2. Uppdrag för medlemskommunerna

Det miljöstrategiska arbetet har utför genom avtal på uppdrag av Perstorp och Örkelljunga kommun och inneburit att arbeta strategiskt med miljö kvalitetsmål, folkhälsomål, kommunala miljömål, naturvård med mera.

Bortprioriteringar

På grund av brist på personalresurser inom miljöförbundet, kommer något miljöstrategiskt uppdrag inte att kunna erbjudas kommunerna under 2022.

5.3. Stöd till medlemskommunerna

Förbundet skall bistå medlemskommunerna med expertkunskap inom området samt delta i kommunernas krisberedskapshantering.

Projekt

- Träffa räddningstjänst, handläggare inom PBL i medlemskommunerna för att diskutera gemensamma frågor och synsätt.
- Närvara vid företagsfrukostar och liknande arrangemang i kommunerna.

6. Planerad verksamhet inom administration och internt stöd

6.1. Administration och internt stöd

En väl fungerande administration underlättar och effektiviserar för handläggarna. Administrationen är också en av hörnstenarna för offentlighet och insyn från allmänhet, företag, media, förtroendevalda m fl. Området administration omfattar, diarieföring, arkivering, ekonomi, IT, nämndsadministration, posthantering, personaladministration, intern kontroll, telefonservice m.m.

Uppdrag

De senaste årens verksamhetsutveckling, med bättre planering och uppföljning har gett resultat på miljöförbundets effektivitet och produktiviteten har höjts. Detta har ökat belastningen på administrationen och bland annat långtidsarkiveringen har blivit eftersatt.

Nya och förbättrade rutiner för expediering har succesivt implementerats för att avlasta administrationen. Större ansvar ligger nu på handläggarna. Detta har till viss del kunna ge avlastning, men arbetsbördan har trots detta succesivt ökat, bl.a. då även arbetet med ekonomiassistans har utökats. Fr.o.m. 1 juni 2020 har expeditionen förstärkts med en halvtidstjänst.

Prioriteringar

- Under 2022 kommer administrationsgruppen fortsätta att utveckla och förbättra administrativa rutiner och arbetssätt.

Bortprioriteringar

Förstärkningen med en halvtidstjänst som expeditionen utökades med 2020, kommer trappas ner.

Detta innebär att belastningen på expeditionen ökar igen. Långtidsarkiveringen kommer att fördröjas. Utsökning av arkiverade handlingar kommer ytterligare försvåras.

§ 89

Dnr 2021.3381

Verksamhetsplan 2022

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att anta förslag till Verksamhetsplan 2022.

Beskrivning av ärendet

Direktionen ska för varje år besluta om en verksamhetsplan för miljöförbundets verksamhet.

Verksamhetsplanen består av textdel samt en redovisning av fördelningen av timmar som planeras för tillsyn.

På grund av brist på personalresurser är omfattningen av den planerade tillsynen reducerad jämfört med ett normalår.

Bilaga

Verksamhetsplan 2022

Justerandes sign TE	Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
------------------------	---	--	--------------------